

รายงานประจำปี 2566

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี
สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีภารกิจในการศึกษา วิเคราะห์ ทดสอบ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมการผลิต การกระจายพันธุ์พืช แมลงเศรษฐกิจ ให้บริการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการด้านการเกษตร และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี, จังหวัดสุโขทัย, จังหวัดพิษณุโลก, จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดพิจิตร เพื่อให้สามารถสนับสนุนความต้องการของพื้นที่ และให้บริการด้านการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี จึงได้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี 2566 ฉบับนี้ เพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานโครงการต่างๆ และเผยแพร่ภารกิจและผลการดำเนินงาน ของศูนย์ฯ เพื่อเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไปต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี

พฤศจิกายน 2566

สารบัญ

	หน้า
ประวัติความเป็นมา	1
ที่ตั้ง	1
แผนที่โดยสังเขป	1
แผนผังภายในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรดิตถ์	2
พื้นที่ความรับผิดชอบ	3
วิสัยทัศน์	4
ภารกิจหลัก	4
อัตรากำลัง	5
โครงสร้างการบริหาร	6
โครงสร้างภารกิจ	7
สรุปงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. 2566	10
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	12
โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งฯ	22
โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	25
โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ	29
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	32
งานที่ไม่ได้รับงบประมาณ ปี 2566	34

ประวัติความเป็นมา

ในปี พ.ศ.2534 กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และขยายพันธุ์ผึ้งที่ 2 จังหวัดพิษณุโลก สังกัดกองป้องกันและกำจัดศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร ต่อมาในปี พ.ศ.2545 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดพิษณุโลก (ผึ้ง) รับผิดชอบงานส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงผึ้ง และแมลงเศรษฐกิจ ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จากนั้นในปี พ.ศ.2557 ได้ปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ ให้มีความหลากหลายในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรสาขา ใช้ชื่อว่าศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยย้ายมาตั้งอยู่เลขที่ 132 หมู่ 3 ตำบลป่าเช่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ มีเนื้อที่ศูนย์ฯ 20 ไร่ รับผิดชอบการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดพิจิตร

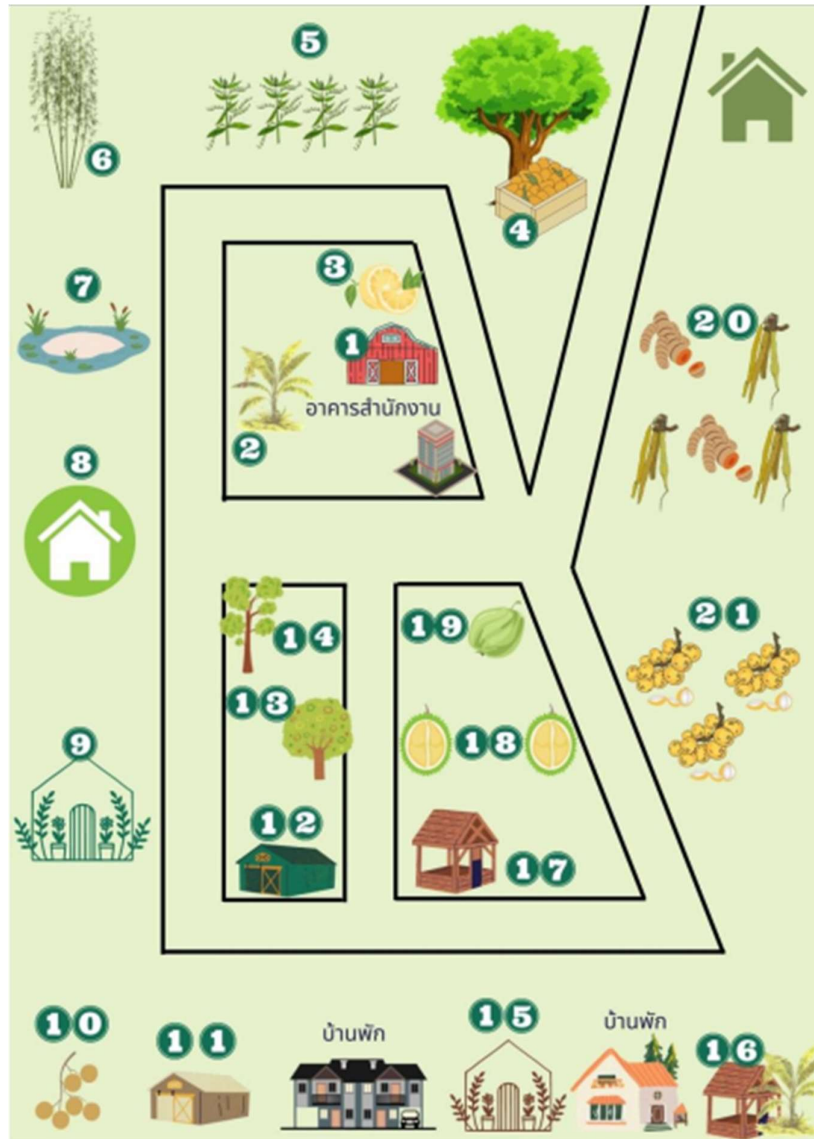
สถานที่ตั้ง

- สถานที่ตั้ง : 132 หมู่ 3 ตำบลป่าเช่า อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ 53000
โทรศัพท์ : 055-817714
เนื้อที่ : 20 ไร่
ทิศเหนือ : ติดสนามกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์
ทิศใต้ : ติดที่ดินราษฎร
ทิศตะวันออก : ติดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ทิศตะวันตก : ติดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดอุดรดิตถ์

แผนที่โดยสังเขป

แผนผังภายในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี

๑.จุดเรียนรู้การเลี้ยงชันโรง	๒.จุดเรียนรู้อนุรักษ์พันธุกรรมกล้วย	๓.จุดเรียนรู้มะนาว
๔.จุดเรียนรู้อนุรักษ์พันธุกรรมมะม่วง	๕.จุดเรียนรู้แปลงพืชสมุนไพร	๖.จุดเรียนรู้ไข่ช่างหม่น
๗.จุดเรียนรู้แหนแดง	๘.จุดเรียนรู้อารักขาพืช	๙.จุดเรียนรู้ขยายพันธุ์พืช
๑๐.จุดเรียนรู้ลำไย (อาหารผึ้ง)	๑๑.จุดเรียนรู้การเลี้ยงผึ้ง	๑๒.จุดเรียนรู้การเลี้ยงจิ้งหรีด
๑๓.จุดเรียนรู้มะขามขี้ตัง	๑๔.แปลงอัตลักษณ์ส้มโอ	๑๕.จุดเรียนรู้ไม้ดอกไม้ประดับ
๑๖.จุดเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๑๗.จุดเรียนรู้ขยายพันธุ์ไม้ผล	๑๘.แปลงอัตลักษณ์ทุเรียน
๑๙.จุดเรียนรู้ฝรั่ง	๒๐.จุดเรียนรู้พืชสมุนไพร	๒๑.แปลงอัตลักษณ์กลางสาต

พื้นที่ความรับผิดชอบ

รับผิดชอบพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดพิจิตร

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางในการศึกษาทดสอบ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ฝึกอบรม การเกษตรให้บริการข้อมูลทางการเกษตรแก่เกษตรกร เป็นแหล่งรวมกระจายพันธุ์พืชและแมลงเศรษฐกิจ

ภารกิจหลัก

1. ศึกษา วิเคราะห์ ทดสอบ ประยุกต์ พัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ พัฒนาแปลงสาธิตและแปลงเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบ และพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า
2. ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตและการจัดการผลผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่
3. เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมการผลิต การขยายกระจายพันธุ์พืชและแมลงเศรษฐกิจ เพื่อใช้ในงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร
4. ฝึกอบรมอาชีพการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไป
5. ให้บริการข้อมูล ข่าวสารวิชาการด้านการเกษตรและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น รวมทั้งให้บริการทางการเกษตรอื่น ๆ ตามศักยภาพของศูนย์ฯ
6. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

อัตรากำลัง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ (ผู้อำนวยการศูนย์ฯ)

ข้าราชการ

1. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	จำนวน 2 อัตรา
2. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	จำนวน 3 อัตรา

ลูกจ้างประจำ

1. ช่างเครื่องยนต์ ส4	จำนวน 2 อัตรา

พนักงานราชการ

1. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	จำนวน 1 อัตรา
2. เจ้าพนักงานการเกษตร	จำนวน 1 อัตรา
3. เจ้าพนักงานธุรการ	จำนวน 1 อัตรา

พนักงานจ้างเหมาบริการ

1. คนงานเกษตร	จำนวน 8 อัตรา
2. พนักงานรักษาความปลอดภัย	จำนวน 2 อัตรา
3. พนักงานขับรถยนต์	จำนวน 1 อัตรา
4. พนักงานบริการทั่วไป	จำนวน 1 อัตรา

รวม 23 อัตรา

โครงสร้างการบริหาร

นางสาวหัตยา พรมโต
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรดิตถ์

กลุ่มบริหารและสนับสนุนปัจจัยการผลิต

นางสาวเมณีนิล อินชิตี
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
หัวหน้ากลุ่มบริหารและสนับสนุนปัจจัยการผลิต

นายอดิพนธ์ นุชโพธิ์
ช่างเครื่องยนต์ ช4

นางอำไพ พึ่งเพ็ง
เจ้าพนักงานธุรการ

กลุ่มวิชาการส่งเสริมการเกษตรและฝึกอบรม

นายจักรารุช ศุขวัฒน์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มวิชาการส่งเสริมการเกษตรและฝึกอบรม

นางสาววนพร แสนคำ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

นางสาวมนีนิล อินชาติ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวรัตติกาล จักรใจวงศ์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นายธีรายุธ ชัยปินดา

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นางสาวณัฐยาน์ เตชะวรเกียรติ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

นางสาวอารดา เรืองอดุลย์วิทย์

เจ้าพนักงานการเกษตร

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

นายถิรราช ชัยปินตา
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

นางสาวรัตติกาล จักรใจวงศ์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

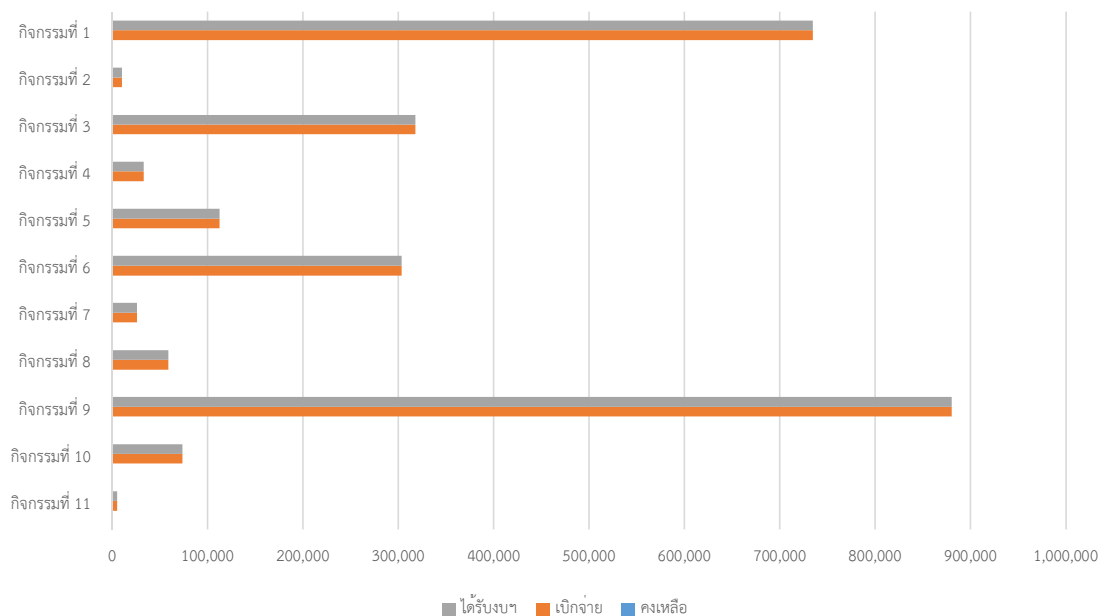

นางสาวณัฐยาน์ เตชะวรกิจเกียรติ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

โครงสร้างภารกิจ

สรุปงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. 2566

- **กิจกรรมที่ 1** ค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐพัฒนาการเกษตรยั่งยืน
ได้รับงบประมาณ 734,445 บาท เบิกจ่ายแล้ว 734,445 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **กิจกรรมที่ 2** การพัฒนาเกษตรกร
ได้รับงบประมาณ 10,000 บาท เบิกจ่ายแล้ว 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **กิจกรรมที่ 3** เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์
ได้รับงบประมาณ 317,872 บาท เบิกจ่ายแล้ว 317,871.09 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.09
- **กิจกรรมที่ 4** ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ
ได้รับงบประมาณ 317,872 บาท เบิกจ่ายแล้ว 317,871.09 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.09
- **กิจกรรมที่ 5** เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ
ได้รับงบประมาณ 112,640 บาท เบิกจ่ายแล้ว 112,640 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **กิจกรรมที่ 6** ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ได้รับงบประมาณ 303,460 บาท เบิกจ่ายแล้ว 303,460 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **กิจกรรมที่ 7** ส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรกรอัจฉริยะ
ได้รับงบประมาณ 25,950 บาท เบิกจ่ายแล้ว 25,950 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **กิจกรรมที่ 8** ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ได้รับงบประมาณ 58,800 บาท เบิกจ่ายแล้ว 58,800 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

- **กิจกรรมที่ 9 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร**
ได้รับงบประมาณ 880,300 บาท เบิกจ่ายแล้ว 880,300 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **กิจกรรมที่ 10 ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงานเกษตร**
ได้รับงบประมาณ 73,417.8 บาท เบิกจ่ายแล้ว 73,417.8 บาท คิดเป็นร้อยละ 100
- **กิจกรรมที่ 11 ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่**
ได้รับงบประมาณ 5,060 บาท เบิกจ่ายแล้ว 5,060 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ

1. กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ

1. หลักการและเหตุผล

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี กำหนดให้จัดทำปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร ไว้ภายในศูนย์ฯ การเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมพันธุ์ การขยายการกระจายพันธุ์พืช เพื่อใช้ในงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร ด้านการฝึกอบรมอาชีพการเกษตร แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรและประชาชนทั่วไป และด้านการบริการข้อมูล ข่าวสารวิชาการ ด้านการเกษตร และสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น รวมทั้งให้บริการทางการเกษตรอื่น ๆ ตามศักยภาพของศูนย์ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร ในศูนย์ ศสพ.อุดรธานี
- 2.2 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกร เกษตรกรเครือข่าย และประชาชนทั่วไป

3. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม พ.ศ. 2565 – กันยายน พ.ศ. 2566

5. วิธีการดำเนินการ

- 5.1 จัดทำปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร
 - 5.1.1 จัดทำปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร
 - 1) ปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์พืชสมุนไพร
 - 2) รวบรวมพันธุ์สมุนไพรมาปลูกแปลงในศูนย์ปฏิบัติการ
 - 3) ปลูกสมุนไพรและดูแลรักษา

6. งบประมาณ

30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

7. ผลผลิต ผลลัพธ์ นวัตกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลผลิต (output)

- 7.1.1 มีแปลงรวบรวมพันธุ์สมุนไพร เพื่อส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร
- 7.1.2 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกร เกษตรกรเครือข่าย

และประชาชนทั่วไป

7.2 ผลลัพธ์ (outcome)

7.2.1 เกษตรกร เกษตรกรเครือข่าย และประชาชนทั่วไป มาศึกษาดูงานที่จุดเรียนรู้พืชสมุนไพรในศูนย์ปฏิบัติการ

7.2.2 เกษตรกร เกษตรกรเครือข่าย และประชาชนทั่วไป ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการเกษตร

7.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.3.1 จุดเรียนรู้พืชสมุนไพร สามารถให้บริการเกษตรกร เกษตรกรเครือข่าย และประชาชนทั่วไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวณพร แสนคำ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ผลการดำเนินงาน

1. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพจัดทำกรปรับปรุงและพัฒนาแปลงขยายพันธุ์ และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร ได้ทำการปลูกกระชายขาว ขมิ้น ฟ้าทะลายโจรและรวบรวมพันธุ์สมุนไพรแล้ว

2. เพาะกล้าผักปลังยักษ์ และกล้าดอกแคขาว และมะเขือ แจกเกษตรกร จำนวน 4,700 ต้น ให้กับ
อำเภอบ้านโคก อำเภอท่าปลา อำเภอลองแสนขัน อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ อำเภอน้ำปาด และเกษตรกรอื่น ๆ
ใน จังหวัดอุตรดิตถ์ และ อำเภองงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

1. กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ

1. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจเนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศร้อนชื้น ทำให้แมลงสามารถเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี และมีแหล่งพืชอาหารที่หลากหลายกระจายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย ในปัจจุบันการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจเป็นอาชีพที่เกษตรกรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากแมลงเศรษฐกิจได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิเช่น แมลงจำพวกผึ้ง ได้แก่ ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง สามารถเลี้ยงเพื่อช่วยผสมเกสรให้กับพืช เป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการติดผลให้กับพืชหลายชนิด จึงถือว่าเป็นประโยชน์ทางตรงของการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ สำหรับผลพลอยได้จากการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ หรือประโยชน์ทางอ้อม คือ ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง เช่น น้ำผึ้ง นมผึ้ง พรอพอลิส ไขผึ้ง เป็นต้น ในส่วนของแมลงกินได้ ที่เป็นแมลงเศรษฐกิจสำคัญในประเทศไทย ได้แก่ จิ้งหรีด ซึ่งเป็นอาหารใหม่ (Novel Food) ที่มีคุณค่าทางอาหารสูง มีปริมาณโปรตีนที่เทียบเท่ากับเนื้อสัตว์ จึงเป็นที่สนใจของประเทศต่าง ๆ ในการนำมาเป็นอาหารในอนาคต (Future Food) เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประชากรโลก นอกจากนี้ ยังมีแมลงใช้สอยที่สำคัญอีกชนิด นั่นคือ ครั่ง ซึ่งเป็นแมลงเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง เนื่องจากเป็นวัตถุดิบธรรมชาติสำหรับอุตสาหกรรมสีและสารเคลือบเงา และเป็นวัตถุดิบเริ่มต้นที่ไม่สามารถใช้สารเคมีอื่นมาทดแทนได้

การส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยเฉพาะแมลงเศรษฐกิจ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มีมูลค่าสูง ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรและการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เพื่อประกอบกิจการในการสร้างมูลค่าและใช้ประโยชน์จากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ การนำกลับมาใช้ใหม่ ใช้เป็นปัจจัยในกระบวนการผลิตและผลิตพลังงานชีวมวล เป็นต้น ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช และเชื้อจุลินทรีย์นำไปสู่การผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ และขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้บริโภคทั้งในและนอกชุมชน ได้ตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมจากพืชสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจภาคการเกษตรจากฐานชีวภาพอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ ปีงบประมาณ 2566 ในกิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจจำนวน 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 1 พัฒนาศูนย์การเรียนรู้แมลงเศรษฐกิจ เพื่อรองรับการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจ เพิ่มศักยภาพของศูนย์ปฏิบัติการในการบริหารจัดการการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจในพื้นที่รับผิดชอบ และจัดจุดเรียนรู้และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมแมลงเศรษฐกิจ

กิจกรรมย่อยที่ 2 ผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ เพื่อเป็นแหล่งผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ได้แก่ ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง และจิ้งหรีด โดยมุ่งเน้นการผลิต ขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ

และสนับสนุนพันธุ์ตามความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงเพื่อให้เกิดการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจแบบยั่งยืนต่อไป

กิจกรรมย่อยที่ 3 การบริหารจัดการและประเมินสถานการณ์สินค้าแมลงเศรษฐกิจ

กิจกรรมย่อยที่ 1 พัฒนาศูนย์การเรียนรู้แมลงเศรษฐกิจ

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้แมลงเศรษฐกิจ เพื่อรองรับการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานของเกษตรกรและผู้สนใจ

1.2 เพิ่มศักยภาพของศูนย์ปฏิบัติการในการบริหารจัดการการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจในพื้นที่รับผิดชอบ

1.3 เพื่อจัดจุดเรียนรู้และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ

2. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

2.1 จุดเรียนรู้แมลงเศรษฐกิจภายในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ผังพันธุ์ ผังโพรง ชั้นโรง และจิ้งหรีด

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม พ.ศ. 2565 – กันยายน พ.ศ. 2566

4. วิธีการดำเนินงาน

4.1 จัดทำแผนการปฏิบัติงาน และแผนพัฒนาจุดเรียนรู้

4.2 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

4.3 ดำเนินการพัฒนาจุดเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด

4.4 สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6

จังหวัดเชียงใหม่ และกรมส่งเสริมการเกษตร

5. งบประมาณดำเนินการ

50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

6. ผู้รับผิดชอบ

6.1 นายถิรยุทธ ชัยปินตา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

6.2 นางสาวรัตติกาล จักรใจวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

6.3 นายบรรจง ปัญญาดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

7. ผลผลิต ผลลัพธ์ นวัตกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลผลิต (Output) ศูนย์ฯ มีจุดเรียนรู้การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผังพันธุ์ ผังโพรง ชั้นโรง และจิ้งหรีด รวมทั้งสามารถเป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไป

7.2 ผลลัพธ์ (Outcome) บุคลากรของศูนย์ฯ ได้รับการพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงและเพาะขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผังพันธุ์ ผังโพรง ชั้นโรง และจิ้งหรีด

7.3 นวัตกรรม (Innovation) บุคลากรของศูนย์ฯ เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาศึกษาดูงาน ได้รับการพัฒนาทักษะและความรู้ด้านวิชาการการแมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีงัฟันธุ์ ผีงัฟโพรง ชันโรง และจั้งหรีด การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิตเพาะขยายพันธุ์รวมถึงการนำผลผลิตจากแมลงเศรษฐกิจมาแปรรูป จำหน่าย และพัฒนาผลิตภัณฑ์

7.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ บุคลากรของศูนย์ฯ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป ที่เข้ามาศึกษา ณ จุดเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในแมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีงัฟันธุ์ ผีงัฟโพรง ชันโรง และจั้งหรีด และยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด และนำผลผลิตมาจำหน่ายหรือแปรรูปได้

ผลการดำเนินงาน

1. พัฒนาศูนย์การเรียนรู้แมลงเศรษฐกิจ ภายในศูนย์ฯ จำนวน 3 จุด ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ผีงัฟันธุ์ จำนวน 1 จุด ศูนย์การเรียนรู้ผีงัฟโพรง จำนวน 1 จุด ศูนย์การเรียนรู้จั้งหรีด จำนวน 1 จุด ศูนย์การเรียนรู้ชันโรง จำนวน 1 จุด และศูนย์การเรียนรู้แมลงเศรษฐกิจ ภายนอกศูนย์ฯ จำนวน 1 จุด ณ แปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์

กิจกรรมย่อยที่ 2 ผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีเสื้อพันธุ์ ผีเสื้อโพรง ชันโรง และจิ้งหรีด
- 1.2 เพื่อจัดทำแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์ให้มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และให้บริการแก่ผู้ที่สนใจ
- 1.3 เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ และผู้ที่สนใจ

2. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- 2.1 ผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีเสื้อพันธุ์ ผีเสื้อโพรง ชันโรง และจิ้งหรีด
- 2.2 สามารถขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์ให้มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และให้บริการแก่ผู้ที่สนใจ

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม พ.ศ. 2565 – กันยายน พ.ศ. 2566

4. วิธีการดำเนินงาน

- 4.1 จัดทำแผนการปฏิบัติงาน และแผนผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ
- 4.2 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และจัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
- 4.3 ดำเนินการผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจตามแผนที่กำหนด
- 4.4 สรุปและรายงานผลการดำเนินโครงการให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ และกรมส่งเสริมการเกษตร

5. งบประมาณดำเนินการ

30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

6. ผู้รับผิดชอบ

- 6.1 นายธีรยุทธ ชัยปินตา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- 6.2 นางสาวรัตติกาล จักรใจวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- 6.3 นายบรรจง ปัญญาดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

7. ผลผลิต ผลลัพธ์ นวัตกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ผลผลิต (Output) ผลิตและขยายพันธุ์ และมีแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีเสื้อพันธุ์ ผีเสื้อโพรง ชันโรง และจิ้งหรีด
- 7.2 ผลลัพธ์ (Outcome) ศูนย์ฯ สามารถผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีเสื้อพันธุ์ ผีเสื้อโพรง ชันโรง และจิ้งหรีด และจัดทำแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์ให้มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้และให้บริการแก่ผู้ที่สนใจ
- 7.3 นวัตกรรม (Innovation) บุคลากรของศูนย์ฯ เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาศึกษาดูงาน ได้นำนวัตกรรม มาพัฒนาทักษะและความรู้ด้านวิชาการ และส่งเสริมให้กับเกษตรกร

7.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ ศูนย์ฯ สามารถผลิตและขยายพันธุ์แมลงเศรษฐกิจ และให้บริการกับเกษตรกร บุคลากรของศูนย์ฯ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป ที่เข้ามาศึกษา ณ จุดเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ผึ้งพันธุ์, ผึ้งโพรง และยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดการเลี้ยงผึ้ง และนำผลผลิตมาจำหน่ายหรือแปรรูปได้

ผลการดำเนินงาน

1. สนับสนุนนางพญาผึ้งพันธุ์ผึ้งให้กับเกษตรกร จำนวน 185 ตัว
2. สนับสนุนไข่จิ้งหรีดให้กับเกษตรกร จำนวน 20 ชัน

กิจกรรมย่อยที่ 3 การบริหารจัดการและประเมินสถานการณ์สินค้าแมลงเศรษฐกิจ

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่ต่างๆ

2. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

2.1 ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่ต่างๆ

3. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม พ.ศ. 2565 – กันยายน พ.ศ. 2566

4. วิธีการดำเนินงาน

4.1 จัดทำหลักสูตรและงานนำเสนอเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้

4.2 ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ในพื้นที่ต่าง ๆ

5. งบประมาณดำเนินการ

3,000 บาท (สามพันบาทถ้วน)

6. ผู้รับผิดชอบ

6.1 นายถิรยุทธ ชัยปินตา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

6.2 นางสาวรัตติกาล จักรใจวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

6.3 นายบรรจง ปัญญาดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

7. ผลผลิต ผลลัพธ์ นวัตกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลผลิต (Output) หลักสูตรและงานนำเสนอเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ

7.2 ผลลัพธ์ (Outcome) ศูนย์ฯ เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป

7.3 นวัตกรรม (Innovation) เกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาฝึกอบรม ได้นำนวัตกรรม มาพัฒนาทักษะในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ

7.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ เกษตรกรและประชาชนทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

ผลการดำเนินงาน

1. ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (จิ้งหรีด) ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ จำนวน 130 ราย ดังนี้

1.1 เกษตรกรในพื้นที่อำเภอปากท่า จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 ราย

1.2 นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จำนวน 40 ราย

1.3 เกษตรกรในพื้นที่อำเภอลับแล จำนวน 30 ราย

1.4 เกษตรกรในพื้นที่อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 30 ราย

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งด้วยการใช้ เทคนิคการตรวจละเอียดของเกสรร่วมกับเครื่อง HPLC

1. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร มีบทบาทในการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งให้แก่เกษตรกร และได้เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมการผลิตน้ำผึ้งคุณภาพดีออกสู่ตลาด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้อนุมัติและจัดสรรงบประมาณให้กับศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพจังหวัดอุดรธานี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งและละอองเกสรดอกไม้ และจัดส่งให้กับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งด้วยการใช้เทคนิคการตรวจละเอียดของเกสรร่วมกับเครื่อง HPLC โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลละอองเกสรจากดอกไม้เปรียบเทียบกับละอองเกสรที่พบในน้ำผึ้ง และศึกษาความสอดคล้องของผลการตรวจคุณภาพน้ำผึ้งด้วยเทคนิคการตรวจละเอียดของเกสร พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลน้ำผึ้งและเกสรในน้ำผึ้งของประเทศไทย ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค และส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักรู้ในการผลิตน้ำผึ้งคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี จึงได้จัดทำโครงการโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งด้วยการใช้เทคนิคการตรวจละเอียดของเกสรร่วมกับเครื่อง HPLC เพื่อดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งและละอองเกสรดอกไม้ และจัดส่งให้กับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเก็บข้อมูลละอองเกสรจากดอกไม้เปรียบเทียบกับละอองเกสรที่พบในน้ำผึ้ง
- 2.2 เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค และส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักรู้ในการผลิตน้ำผึ้ง

คุณภาพ

3. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- 3.1 ตัวอย่างน้ำผึ้งจากเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 ตัวอย่าง
- 3.2 ตัวอย่างละอองเกสรจากแปลงเลี้ยงผึ้งของเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 ตัวอย่าง

4. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม – กันยายน 2566

5. วิธีการดำเนินงาน

- 5.1 จัดทำแผนการปฏิบัติงานจัดเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งและละอองเกสร
- 5.2 ดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งและละอองเกสร

5.3 จัดส่งตัวอย่างน้ำผึ้งและละอองเกสรให้กับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้ง

5.4 บันทึกข้อมูลตัวอย่างน้ำผึ้งและละอองเกสรของเกษตรกร

6. งบประมาณดำเนินการ

10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

7. ผู้รับผิดชอบ

นายถิรยุทธ ชัยปินตา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ นวัตกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผลผลิต (Output) ศูนย์ฯ ดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งจากเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 ตัวอย่าง และตัวอย่างละอองเกสรจากแปลงเลี้ยงผึ้งของเกษตรกร จำนวน 10 ตัวอย่าง

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome) ตัวอย่างน้ำผึ้งจากเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี ได้รับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งด้วยการใช้เทคนิคการตรวจละอองเกสรพร้อมกับเครื่อง HPLC

8.3 นวัตกรรม (Innovation) การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งด้วยการใช้เทคนิคการตรวจละอองเกสรพร้อมกับเครื่อง HPLC ทำให้ทราบถึงคุณภาพน้ำผึ้งของเกษตรกร

8.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ น้ำผึ้งของเกษตรกรที่ผ่านการตรวจวิเคราะห์คุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด ได้รับการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างน้ำผึ้งจากเกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 ตัวอย่าง และตัวอย่างละอองเกสรจากแปลงเลี้ยงผึ้งของเกษตรกร จำนวน 10 ตัวอย่าง และจัดส่งตัวอย่างน้ำผึ้งและละอองเกสรให้กับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้ง

ผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้ง

ชื่อ	ชื่อฟาร์ม	ชื่อแบรนด์ สินค้า	ชนิดผึ้ง	ชนิดน้ำผึ้ง	ความชื้น	ชนิดน้ำตาล	ร้อยละโดย น้ำหนัก (% W/W)	ร้อยละ (W/W) ปริมาณกลูโคส และฟรุกโทส
นายชาติรี กิ่งเป็ง	-	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	19.0	sucrose	4.07	69.93
						glucose	30.57	
						fructose	39.36	
นายชะออน นิมพริก	-	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	20.5	sucrose	4.84	67.37
						glucose	29.67	
						fructose	37.70	
นายสมศักดิ์ ทองศิริ	ทองศิริ ฟาร์มผึ้ง	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	22.0	sucrose	7.11	63.89
						glucose	27.76	
						fructose	36.13	
นายปราโมทย์ โกกิจ	-	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	19.5	sucrose	4.23	69.27
						glucose	30.84	
						fructose	38.42	
นายอิทธิพัทธ์ ตันกุลอุดม	-	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	19.0	sucrose	4.63	68.36
						glucose	29.69	
						fructose	38.67	
นายศรวิฑูฒิ ดวงแก้ว	-	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	21.0	sucrose	4.89	66.01
						glucose	28.68	
						fructose	37.33	
นายวิษณุ ถินทับ	ณิชาภา ฟาร์ม	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	19.5	sucrose	11.20	62.30
						glucose	26.13	
						fructose	36.17	
นายสันติ คงสิน	-	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	19.5	sucrose	3.57	69.93
						glucose	30.49	
						fructose	39.44	
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา อาชีพการเกษตร จังหวัด อุดรดิตถ์	-	-	ชันโรง	น้ำผึ้งดอกไม้ ป่า	21.0	sucrose	32.19	46.81
						glucose	20.45	
						fructose	26.36	
นายสุชิน อินทรชิต	-	-	ผึ้งพันธุ์	น้ำผึ้งดอกลำไย	19.5	sucrose	2.81	70.69
						glucose	31.25	
						fructose	39.44	

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

1. หลักการและเหตุผล

เป็นที่ทราบกันดีว่าสินค้าเกษตรในกลุ่มไม้ผลซึ่งเป็นพืชสวนที่สร้างมูลค่าให้ประเทศไทยได้มาก โดยผลไม้ในกลุ่มเศรษฐกิจหลักที่มีการส่งออกมากที่สุด คือ ทุเรียน (คิดเป็นร้อยละ 46.06) รองลงมา ได้แก่ ลำไย (คิดเป็นร้อยละ 37.49) มังคุด (คิดเป็นร้อยละ 9.50) มะม่วง (คิดเป็นร้อยละ 5.27) เงาะ (คิดเป็นร้อยละ 0.72) ลิ้นจี่ (คิดเป็นร้อยละ 0.45) และ ลองกอง (คิดเป็นร้อยละ 0.06) ในขณะที่ผลไม้พื้นถิ่น ซึ่งเป็นผลไม้ในกลุ่มรอง ก็มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและได้รับความนิยมสูงไม่แพ้กัน ซึ่งจะเห็นได้จากมูลค่าการซื้อขายในประเทศสูง มีตลาดเฉพาะ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้ส่งเสริมให้นักวิชาการและเกษตรกรคัดเลือกพืชในพื้นที่ขึ้นมาเป็นผลไม้อัตลักษณ์ เพื่อพัฒนาความรู้ทั้งด้านการผลิต การตลาด และส่งเสริมให้เป็นผลไม้อัตลักษณ์ประจำถิ่นตั้งตั้งแต่ปี 2562 เช่น ส้มโอบากพอง อำเภอบากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช สละป่าบอน อำเภอบำบอน จังหวัดพัทลุง ทุเรียนชะนีเกาะช้าง อำเภอกะชัง จังหวัดตราด มะม่วงแปดริ้ว อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นต้น ซึ่งจัดเป็นสินค้าสร้างชื่อ และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย มีความพยายามจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันพัฒนาไม้ผลในทุกมิติ เพื่อสอดคล้องกับกระแสสังคมยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ในปีงบประมาณ 2565 กรมส่งเสริมการเกษตรตระหนักถึงความสำคัญมุ่งเน้นการพัฒนา การเกษตร เศรษฐกิจ และสังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ซึ่งมีเรื่องราวแหล่งกำเนิดสินค้า (story) ที่ทำให้สินค้ามีความแตกต่างจากสินค้าที่ผลิตจากแหล่งอื่น ๆ มีความโดดเด่น มีศักยภาพ และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สามารถสร้างมูลค่าและนำไปส่งเสริมให้เกษตรกร เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต และเพิ่มมูลค่าผลผลิต ตลอดจนการแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ ที่หลากหลาย สามารถพัฒนายกระดับเพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI : Geographical-Indications) ต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี จึงให้ความสำคัญของพืชอัตลักษณ์ประจำถิ่นที่มีความสำคัญในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และพัฒนาพืชประจำถิ่นให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการบริการ และส่งเสริมให้แก่เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้พืชประจำถิ่นที่สำคัญ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างอาชีพและรายได้จากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร
- 2.2 เพื่อส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
- 2.3 เพื่อพัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานในพื้นที่สำหรับการพัฒนาสินค้าไม้ผลตามอัตลักษณ์ และภูมิปัญญาที่เหมาะสมให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน แข่งขันทางการตลาดได้
- 2.4 เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่ผู้บริโภคให้มีความรู้ความเข้าใจถึงถิ่นกำเนิด เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยมาตรฐานการรับรอง GI

3. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

พัฒนาศักยภาพแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลอัตลักษณ์ จำนวน 4 พืช ได้แก่ ทุเรียนพันธุ์หลงลับแล ทุเรียนพันธุ์หลินลับแล กล้วย และส้มโอ

4. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม – กันยายน 2566

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 ดำเนินการจัดทำโครงการ และขออนุมัติดำเนินการตามโครงการ

5.2 ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพการดูแลรักษาพันธุ์ไม้ผลอัตลักษณ์ จำนวน 4 พืช ได้แก่ ทุเรียนพันธุ์หลงลับแล ทุเรียนพันธุ์หลินลับแล กล้วย และส้มโอ

5.3 ดำเนินการกำหนดความต้องการวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนาศักยภาพการดูแลรักษาพันธุ์ไม้ผลอัตลักษณ์ โดยแบ่งความต้องการและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแบ่งออกเป็น 2 ช่วงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรออกเป็น 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 จำนวน 100,000 บาท (ไตรมาสที่ 1) ดำเนินการปรับปรุงบำรุงรักษาแปลงและดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมระบบน้ำภายในแปลงให้มีความพร้อมในการให้น้ำ หรืออื่นๆ ตามความจำเป็นต่อการดำเนินงาน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การดูแลรักษาแปลงกล้วย โดยดำเนินการปรับปรุงบำรุงดินให้มีสภาพที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของต้นกล้วย อาทิเช่น การทำกองปุ๋ยหมักในบริเวณระหว่างร่อง และดำเนินการปลูกต้นไม้พรางแสงให้กับต้นกล้วย และการใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ และซ่อมแซมระบบน้ำที่ชำรุด และการตัดหญ้าบริเวณภายในแปลงกล้วย

กิจกรรมที่ 2 การดูแลรักษาแปลงส้มโอ โดยดำเนินการปรับปรุงบำรุงดินให้มีสภาพที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของต้นส้มโอ อาทิเช่น การทำกองปุ๋ยหมักในบริเวณระหว่างร่อง และการใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ และซ่อมแซมระบบน้ำที่ชำรุด และการตัดหญ้าบริเวณภายในแปลงส้มโอ

กิจกรรมที่ 3 แปลงทุเรียนพันธุ์หลินลับแล การดูแลรักษา โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ปรับสภาพโครงสร้างของดิน ซ่อมแซมปรับปรุงระบบการให้น้ำ โดยจะดำเนินการใส่ปุ๋ยหมัก หน้าดินผสมแกลบ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ สภาพโครงสร้างของดิน และความสมบูรณ์ของต้นทุเรียน รักษาความชื้น โดยใช้ฟางข้าวคลุมโคนต้นทุเรียน พร้อมกับต่อเติมระบบระบบน้ำให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย และอื่นๆ ตามความจำเป็นให้ต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์ ไม่มีโรค มีระบบการให้น้ำที่ดี เพื่อเป็นที่ศึกษาดูงานแก่เกษตรกร ประชาชนทั่วไปที่สนใจต่อไป

กิจกรรมที่ 4 แปลงทุเรียนพันธุ์หลงลับแล การดูแลรักษา โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุปรับสภาพโครงสร้างของดิน ซ่อมแซมปรับปรุงระบบการให้น้ำ โดยจะดำเนินการใส่ปุ๋ยหมัก หน้าดินผสมแกลบ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ สภาพโครงสร้างของดิน และความสมบูรณ์ของต้นทุเรียน รักษาความชื้น โดยใช้ฟางข้าวคลุมโคนต้นทุเรียนพร้อมกับต่อเติมระบบระบบน้ำการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย

และอื่นๆ ตามความจำเป็นให้ต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์ ไม่มีโรค มีระบบการให้น้ำที่ดี เพื่อเป็นที่ศึกษาดูงาน แก่เกษตรกร ประชาชนทั่วไปที่สนใจต่อไป

ครั้งที่ 2 จำนวน 150,000 บาท (ไตรมาสที่ 2) เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดซื้อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโต อาทิเช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันโรค หรือแมลง หรืออื่นๆ ตามความจำเป็นต่อการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 การดูแลรักษาแปลงกลางสาต โดยดำเนินการบำรุงต้นกลางสาตให้มีสภาพที่สมบูรณ์ไม่มีโรคและแมลงรบกวน อาทิเช่น การใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ หรือสารเคมีป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูกลางสาต และการตัดหญ้าบริเวณภายในแปลงกลางสาต หรืออื่นๆ ตามความจำเป็นต่อการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 2 การดูแลรักษาแปลงส้มโอ โดยดำเนินการบำรุงต้นส้มโอให้มีสภาพที่สมบูรณ์ ไม่มีโรคและแมลงรบกวน อาทิเช่น การใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ หรือสารเคมีป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูกลางสาต และการตัดหญ้าบริเวณภายในแปลงกลางสาตหรืออื่นๆ ตามความจำเป็นต่อการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 3 การดูแลรักษาแปลงทุเรียนหลงลับแล โดยดำเนินการบำรุงต้นทุเรียนหลงลับแลให้มีสภาพที่สมบูรณ์ ไม่มีโรคและแมลงรบกวน อาทิเช่น การใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ หรือสารเคมีป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูกลางสาต และการตัดหญ้าบริเวณภายในแปลงกลางสาต หรืออื่นๆ ตามความจำเป็นต่อการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 4 การดูแลรักษาแปลงทุเรียนหลินลับแล โดยดำเนินการบำรุงต้นทุเรียนหลินลับแลให้มีสภาพที่สมบูรณ์ ไม่มีโรคและแมลงรบกวน อาทิเช่น การใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ หรือสารเคมีป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูกลางสาต และการตัดหญ้าบริเวณภายในแปลงกลางสาตหรืออื่นๆ ตามความจำเป็นต่อการดำเนินงาน

5.4 ดำเนินการรายงานความก้าวหน้าให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกไตรมาส

5.5 ดำเนินการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการส่งไปยังสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่

6. งบประมาณดำเนินการ

250,000 บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) โดยแยกการเบิกจ่ายออกเป็น 2 ครั้ง ดังนี้

6.1 ไตรมาสที่ 1 จำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

6.2 ไตรมาสที่ 2 จำนวน 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

7. ผู้รับผิดชอบ

7.1 นายจักรวรรุ ศุขวัฒน์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

7.2 นายบรรจง ปัญญาดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

7.3 นางสาวณัฐธยาน์ เตชะวรเกียรติ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ นวัตกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1) มีแปลงต้นแบบไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อใช้ในการสนับสนุนเกษตรกรประชาชนทั่วไป และใช้ในกิจกรรมของกรมส่งเสริมการเกษตร

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome) มีจุดเรียนรู้ไม่ผลัดลักษณะพื้นถิ่น ที่มีมาตรฐานการรับรอง GI ตามเขตพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบในการส่งเสริมการสร้างมูลค่าสินค้าในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

8.3 นวัตกรรม (Innovation) มีการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีการผลิต ไม่ผลัดลักษณะพื้นถิ่น ได้แก่ ทุเรียนพันธุ์หลงลับแล ทุเรียนพันธุ์หลินลับแล ต้นกลางสาด และส้มโอ

8.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ มีแหล่งเรียนรู้ ไม่ผลัดลักษณะพื้นถิ่น ได้แก่ ทุเรียนพันธุ์หลงลับแล ทุเรียนพันธุ์หลินลับแล ต้นกลางสาด และส้มโอ เพื่อสนับสนุนเกษตรกร และสนับสนุนกิจกรรม/โครงการต่างๆ

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการปรับปรุงบำรุงดินให้มีสภาพที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของต้นกลางสาด ส้มโอ ทุเรียนพันธุ์หลงลับแล และพันธุ์หลินลับแล อาทิเช่น การทำกองปุ๋ยหมักในบริเวณระหว่างร่อง และดำเนินการปลูกต้นไม้พรางแสงให้กับต้นกลางสาด และการใส่ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ และซ่อมแซมระบบน้ำที่ชำรุด และการตัดหญ้าบริเวณภายในแปลงกลางสาด

ดำเนินการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินปรับสภาพโครงสร้างของดิน ซ่อมแซมปรับปรุงระบบการให้น้ำ โดยดำเนินการใส่ปุ๋ยหมัก หน้าดินผสมแกลบ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ สภาพโครงสร้างของดิน และความสมบูรณ์ของต้นทุเรียน รักษาความชื้น โดยใช้ฟางข้าวคลุมโคนต้นทุเรียน พร้อมทั้งต่อเติมระบบระบบน้ำให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย และอื่นๆ ตามความจำเป็นให้มีความสมบูรณ์ ไม่มีโรคมีระบบการให้น้ำที่ดี เพื่อเป็นที่ศึกษาดูงานแก่เกษตรกร ประชาชนทั่วไปที่สนใจต่อไป

โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ

1. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตรได้มีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นำเทคโนโลยีด้านต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในแปลงเรียนรู้ที่ร่วมดำเนินการภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรอัจฉริยะ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ “ระบบการบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense)” กรมส่งเสริมการเกษตร โดยใน ปี 2564 กรมส่งเสริมการเกษตร มีความร่วมมือกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (Nectec) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านวิชาการ (Technical Assistant) และด้านแหล่งทุน (Financial-Assistant) ตามลำดับ ในการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรแม่นยำสูง (Precision Agriculture) คือ “ระบบการบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (Handy Sense)” มาพัฒนาแปลงต้นแบบเรียนรู้ในศูนย์ปฏิบัติการในสังกัด และศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อให้เป็นศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ สำหรับถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และเกษตรกร ตลอดจนขยายผลสู่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจเข้าสู่อาชีพการเกษตร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทางศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานีได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาการเกษตรภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบเกษตรอัจฉริยะ กิจกรรมส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ “ระบบการบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense)” โดยการนำความรู้เรื่องระบบการให้น้ำพืชแบบอัจฉริยะมาใช้ในกระบวนการผลิต ทำให้สามารถลดต้นทุนค่าแรง ควบคุมผลผลิต เพิ่มปริมาณผลผลิต และผลผลิตมีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้น จึงได้โครงการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ การใช้เทคโนโลยีระบบการให้น้ำพืชแบบอัจฉริยะ เพื่อแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับความต้องการ และเป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรได้รับความรู้ นำไปปรับใช้ ในการทำการเกษตรต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อพัฒนาแปลงเกษตรอัจฉริยะ และกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรด้านเกษตรอัจฉริยะ โดยใช้ชุดอุปกรณ์ที่ผลิตขึ้นภายใต้งานวิจัย HandySense เป็นต้นแบบ และชุดสาธิตโรงเรือนอัจฉริยะแบบเคลื่อนที่

2.2 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตรอัจฉริยะ โดยการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติ จุดสาธิต แปลงเรียนรู้ จุดศึกษาดูงานแปลงเรียนรู้ แบบเคลื่อนที่

2.3 เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีระบบการให้น้ำพืชแบบอัจฉริยะ

3. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

จุดเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense)

3.1 ชุดโรงเรือนเคลื่อนที่

3.2 ชุด Handy Sense

4. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม – กันยายน 2566

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 จัดประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการฯ

5.2 ดำเนินการคัดเลือกคุณสมบัติผู้เสนอราคา ชุดอุปกรณ์ Handysense และ ชุดสาธิตโรงเรือนอัจฉริยะแบบเคลื่อนที่

5.3 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์ สำหรับ ชุดอุปกรณ์ Handysense และ ชุดสาธิตโรงเรือนอัจฉริยะแบบเคลื่อนที่

5.4 ดำเนินการจัดทำจุดเรียนรู้ ติดตั้งชุดอุปกรณ์ Handysense และ ชุดสาธิตโรงเรือนอัจฉริยะแบบเคลื่อนที่

5.5 ติดตามทดสอบผลการดำเนินงานและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและประชาชนที่สนใจ

5.6 รายงานผลการดำเนินงาน

6. งบประมาณดำเนินการ

72,000 บาท (เจ็ดหมื่นสองพันบาทถ้วน) แบ่งเป็น

6.1 ค่าใช้จ่ายชุดสาธิตโรงเรือนอัจฉริยะ 52,000 บาท (ห้าหมื่นสองพันบาทถ้วน)

6.2 ค่าใช้จ่ายชุดHandysense 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

7. ผู้รับผิดชอบ

นายบรรจง ปัญญาดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

8. ผลผลิต ผลลัพธ์ นวัตกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผลผลิต (output)

- 1) มีชุดสาธิตโรงเรือนอัจฉริยะ จำนวน 1 ชุด
- 2) มีชุด Handysense จำนวน 1 ชุด
- 3) มีแปลงเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีระบบการให้น้ำพืชแบบอัจฉริยะ 1 จุด
- 4) อบรมเกษตรกร เจ้าหน้าที่ และประชาชนที่สนใจ จำนวน 17 ราย

8.2 ผลลัพธ์ (outcome)

- 1) เกษตรกรได้ความรู้เรื่องเทคโนโลยีระบบการให้น้ำพืชแบบอัจฉริยะ
- 2) เกษตรกรสามารถลดต้นทุน ค่าแรง ควบคุมผลผลิต เพิ่มปริมาณผลผลิต และผลผลิต

มีคุณภาพมากขึ้น

ผลการดำเนินงาน

ฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร เพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยมี Young Smart Farmer (YSF), อาสาสมัครเกษตรกร และเกษตรกรต้นแบบเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน 17 ราย โดยการเลือกใช้น้ำและท่อทำให้เหมาะที่เหมาะสมกับขนาดของพื้นที่และความต้องการของพืชชนิดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพืชไร่ และไม้ผล การคำนวณความต้องการของต้นพืชเพื่อเลือกใช้น้ำได้อย่างเหมาะสม การติดตั้งระบบน้ำอัจฉริยะ(Handysens) และการทำงานระบบ Handysene ประกอบด้วย อะไหล่บางและ ทำงานอย่างไร รวมไปถึงข้อดีและประโยชน์ของ Handysense การต่อวงจรเซลล์แสงอาทิตย์ เพื่อเลี้ยงปลาในกระชังและปลูกพืชบนกระชังเลี้ยงปลา เกษตรกรให้ความสนใจในโครงการนี้เป็นอย่างมาก และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวิทยากรและ เกษตรกรที่เข้าร่วมการอบรม จากเกษตรกรที่เข้าร่วมการอบรมส่วนใหญ่เป็น อคม. Young Smart Farmer (YSF)

โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลการดำเนินงาน

เข้าร่วมการจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในไตรมาสที่ 1 - 4 ในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ อุดรดิตถ์ พิษณุโลก และสุโขทัย รวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง โดยได้มีการจัดนิทรรศการแมลงเศรษฐกิจ และแจกต้นกล้าพันธุ์พืชผักสวนครัวให้แก่เกษตรกรที่มาเข้าร่วมงาน มีเกษตรกรเข้ารับบริการดังนี้

ครั้งที่	วันที่	สถานที่เข้าร่วมการจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ	วัสดุที่นำไปสนับสนุน	เกษตรกร
1	15 ธันวาคม 2565	โรงเรียนบ้านน้ำพุ อ.ศรีมามาศ จ.สุโขทัย	พืชผัก เอกสารวิชาการ	100 ราย
2	22 ธันวาคม 2565	โรงเรียนวัดบ้านเกาะ ต.บ้านดารา อ.พิชัย จ.อุดรดิตถ์	พืชผัก เอกสารวิชาการ	54 ราย
3	19 มกราคม 2566	องค์การบริหารส่วนตำบลชมพู อ.ชาติตระการ จ.พิษณุโลก	พืชผัก เอกสารวิชาการ	81 ราย
4	9 กุมภาพันธ์ 2566	วัดหนองตาโชติ ต.วังทองแดง อ.เมือง จ.สุโขทัย	พืชผัก เอกสารวิชาการ	100 ราย
5	15 กุมภาพันธ์ 2566	องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว อ.ตรอน จ.อุดรดิตถ์	พืชผัก เอกสารวิชาการ	48 ราย
6	2 พฤษภาคม 2566	เทศบาลตำบลวังฆ้อง อำเภอพรมพิราม จ.พิษณุโลก	พืชผัก เอกสารวิชาการ	62 ราย
7	25 พฤษภาคม 2566	หอประชุมที่ว่าการอำเภอท่าปลา อ.ท่าปลา จ.อุดรดิตถ์	พืชผัก เอกสารวิชาการ	52 ราย
8	22 มิถุนายน 2566	วัดปากคะยาง ต.บ้านแก่ง อ.ศรีสัชานาลัย จ.สุโขทัย	พืชผัก เอกสารวิชาการ	70 ราย
9	20 กรกฎาคม 2566	อบต.ท่าแฝก ต.ท่าแฝก อ.น้ำปาด จ.อุดรดิตถ์	พืชผัก เอกสารวิชาการ	55 ราย
10	21 กรกฎาคม 2566	ที่ว่าการอำเภอบางกระทุ่ม อ.บางกระทุ่ม จ.พิษณุโลก	พืชผัก เอกสารวิชาการ	45 ราย
11	25 กรกฎาคม 2566	วัดใหม่ไทยบำรุง อ.กงไกรลาศ จ.สุโขทัย	พืชผัก เอกสารวิชาการ	74 ราย
รวม				741 ราย

งานที่ไม่ได้รับงบประมาณ ปี 2566

1. การเผยแพร่องค์ความรู้และส่งเสริมการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งพันธุ์/ผึ้งโพรง)

1.1 การส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี ได้ร่วมกับการยางแห่งประเทศไทย สาขาอุดรธานี การส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ใน 2 พื้นที่ ได้แก่

- 1) เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในพื้นที่ตำบลบ่อเบี้ย อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี
- 2) เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในพื้นที่ตำบลน้ำหมัน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดอุดรธานี

1.2 การส่งเสริมแปลงใหญ่ผึ้งจังหวัดอุดรธานี

1) เพื่อเน้นย้ำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งพันธุ์มีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงผึ้งพันธุ์อย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูผึ้ง

2) เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากผึ้ง โดยการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์

3) เพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์จากผึ้งของเกษตรกรให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

1.3 การจัดอบรมหลักสูตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้ง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี ได้จัดอบรมหลักสูตรการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มผึ้ง ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2566 ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี โดยมีเกษตรกรและบุคลากรที่สนใจเข้ารับการอบรมจากสำนักงานปศุสัตว์เขต 6 จำนวน 19 ราย

2. การให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชและแมลงเศรษฐกิจ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี ได้ให้บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพืชและแมลงเศรษฐกิจ ผ่านการประชุม สัมมนา และการจัดนิทรรศการงานคลินิกเกษตร รวมถึงนำผลิตภัณฑ์จากแมลงเศรษฐกิจของเกษตรกรไปเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

3. กิจกรรมอารักขาพืช

จัดให้มีจุดเรียนรู้รื้ออารักขาพืช จำนวน 1 จุด เพื่อให้ความรู้กับเกษตรกร

4. กิจกรรมเพาะเลี้ยงและสนับสนุนแหวนแดง

แจกเกษตรกรและสำนักงานเกษตรอำเภอที่มารับในศูนย์ฯ, กิจกรรมจังหวัดเคลื่อนที่ฯ, คลินิกเกษตรฯ ฟิลด์เดย์ จำนวน 1,600 ราย รวม 850 กิโลกรัม

5. กิจกรรมอบรมให้ความรู้แห่นแดง

จำนวน 1 ครั้ง ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ตำบลวังแดง อำเภอตรอน จำนวน 30 ราย

DOAE ข่าวประชาสัมพันธ์
 ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ ๐๕๗๗.๐๓.๖
 www.aopdb01.go.th

วันที่ 28 สิงหาคม 2566 นางสาวศุภมาส พิษไธ ผู้ช่วยวิทยากรศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ มอบหมายให้นางสาวณพร แสนคำ วิทยากรส่งเสริมการเกษตรอำเภอการัง เป็นวิทยากรฝึกอบรมในโครงการส่งเสริมการผลิตสับกับเกษตรปลอดภัย หลักสูตร "เพาะเลี้ยงแหนแดง" เกษตรกรจำนวน 30 ราย ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลวังแดง ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ตำบลวังแดง อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์
 ๐๕๕-817714 กรมส่งเสริมการเกษตร
 www.aopdb01.doe.go.th ศสพ.จังหวัดอุตรดิตถ์

6. กิจกรรมส่งเสริมใช้แห่นแดงให้ ศตปช.

จำนวน 9 อำเภอ ของจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 45 กิโลกรัม

DOAE ข่าวประชาสัมพันธ์
 ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ ๐๕๗๗.๐๓.๖
 www.aopdb01.go.th

วันที่ 30 สิงหาคม 2566 ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้การสนับสนุนแห่นแดง เพื่อส่งเสริมขยายผลการผลิตใช้ตนเอง เพื่อลดต้นทุนการผลิตในเกษตรกรกลุ่มผู้ติดตามศูนย์พัฒนา (ศตปช.) 9 อำเภอของจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 45 กิโลกรัม โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์นำแห่นแดง ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์
 ๐๕๕-817714 กรมส่งเสริมการเกษตร
 www.aopdb01.doe.go.th ศสพ.จังหวัดอุตรดิตถ์

7. กิจกรรมอบรมเรื่องปุ๋ยหมักไม่กลับกอง

อบรมให้นักเรียน กศน.อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ วันที่ 16 – 18 สิงหาคม 2566
จำนวน 110 ราย ณ กศน.อำเภอเมืองอุตรดิตถ์

8. กิจกรรมเพาะกล้าผักปลังยักษ์ กล้าแคขาว และกล้ามะเขือ แจกเกษตรกร

เพาะกล้าผักปลังยักษ์ กล้าแคขาว และกล้ามะเขือ ให้กับเกษตรกรอำเภอบ้านโคก อำเภอฟิชัย อำเภอมืองอุตรดิตถ์ อำเภอปากท่า อำเภอน้ำปาด อำเภอทองแสนขัน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ และอำเภองกรลาส จังหวัดสุโขทัย จำนวน 6,700 ต้น แบ่งเป็น มะเขือ 400 ต้น ผักปลังยักษ์ 3,150 ต้น แคขาว 3,150 ต้น

9. การพัฒนาจุดเรียนรู้การขยายพันธุ์พืช (พืชผัก) และการสนับสนุนพันธุ์พืช (ผักสวนครัว)

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรดิตถ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รับผิดชอบโดยนางสาวรัตติกาล จักรใจวงศ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ ได้ดำเนินการพัฒนาจุดเรียนรู้การขยายพันธุ์พืช(พืชผัก) ภายในศูนย์ฯ ได้ทำการเพาะขยายพันธุ์พืชผักสวนครัวดังต่อไปนี้ ผักเชียงดา ผักหวานบ้าน สะระแหน่ ผักคาวตอง มะละกอ พริก มะเขือ แคบ้าน หม่อน และจิงจูฉ่าย โดยได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ท่อนพันธุ์จากจุดเรียนรู้พอเพียงและจุดอื่น ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพาะขยายพันธุ์พืชเพื่อสนับสนุนให้แก่เกษตรกร หน่วยงาน หรือผู้ที่สนใจเข้ามารับได้ที่จุดโรงเพาะชำ โดยไตรมาสที่ 3 – 4 นี้ ได้สนับสนุนพันธุ์ไม้ดังนี้

- ศพก. อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ จำนวน 250 ต้น
- สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด 3 ครั้ง จำนวน 450 ต้น
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน 70 ต้น
- เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ จำนวน 120 ต้น
- สำนักงานเกษตรอำเภอทองแสนขัน 3 ครั้ง จำนวน 370 ต้น
- สำนักงานเกษตรอำเภอลับแล จำนวน 120 ต้น
- สนับสนุนงานคลินิกเกษตร 6 ครั้ง จำนวน 1,200 ต้น

รวม 2,580 ต้น

10. การพัฒนาจุดเรียนรู้อนุรักษ์พันธุ์กรรมมะม่วง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรดิตถ์ รับผิดชอบ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยมีพื้นที่ปลูกคิดเป็นร้อยละ 24 ของพื้นที่ปลูกมะม่วงทั่วประเทศ โดยจังหวัดพิษณุโลกมีพื้นที่ปลูกมะม่วงมากเป็นอันดับ 1 ของประเทศและเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์มะม่วงทั่วประเทศ ให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้แก่บุคลากร ประชาชน นักเรียนนักศึกษาที่สนใจ และเพื่อขยายพันธุ์ไว้บริการแก่ประชาชนที่สนใจและเนื่องจากสายพันธุ์มะม่วงเริ่มที่จะหายากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะและสูญพันธุ์ ทางศูนย์ฯ จึงได้รวบรวมพันธุ์มะม่วงทั้งพันธุ์โบราณ และพันธุ์ในเชิงการค้า โดยศูนย์ฯ ได้รวบรวมแล้วทั้งหมด 36 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์เขียวเสวย พันธุ์กร่อง พันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง พันธุ์แก้ว พันธุ์แก้วขมิ้น พันธุ์ชายตึก พันธุ์ยายถั่ว พันธุ์แดงจักรพรรดิ พันธุ์หนองแขง พันธุ์เบาใต้ พันธุ์แรด พันธุ์เพชรบ้านลาด พันธุ์งาช้างแดง พันธุ์ฟ้าลั่น พันธุ์โชคอนันต์ พันธุ์กระรอนทอง พันธุ์ศาลายา พันธุ์โชคไพบูลย์ พันธุ์กระสวย พันธุ์กาละเกต พันธุ์แก้มแดง พันธุ์แม่ลูกดก พันธุ์น้ำดอกไม้ม่วง พันธุ์มันขุนศรี พันธุ์ลิ้นงูเห่า พันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ 4 พันธุ์น้ำดอกไม้มัน พันธุ์ใต้หวัน พันธุ์ทองคำ พันธุ์พิมเสนเปลี่ยว พันธุ์เชียง 3 รส พันธุ์กร่องพิกุลทอง พันธุ์มหาชนก พันธุ์มันค่อม พันธุ์มะพร้าว พันธุ์หัวช้าง และพันธุ์ไควมื่อ

11. การพัฒนาจุดเรียนรู้อนุรักษ์พันธุ์กรรมกล้วย

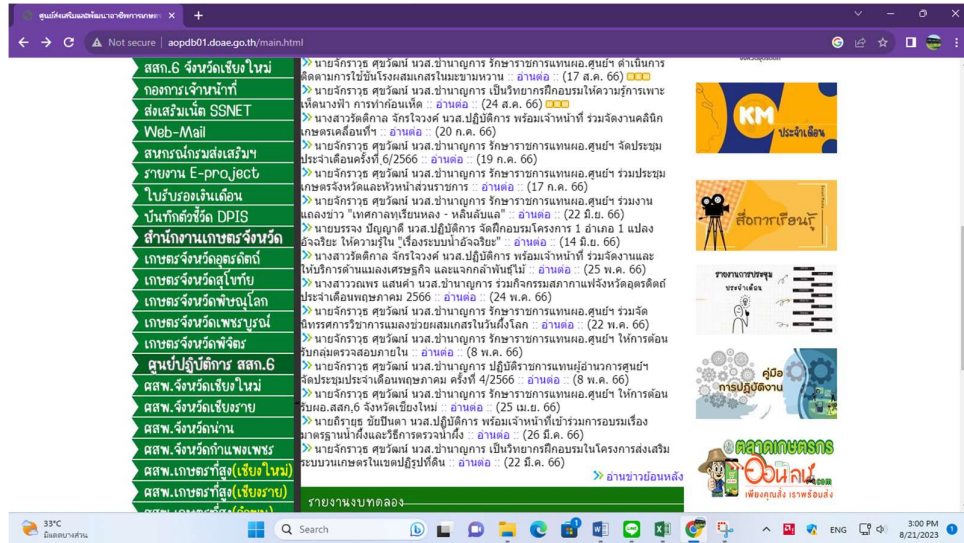
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้ดำเนินการพัฒนาจุดเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์พันธุ์กรรมกล้วย โดยได้ปรับปรุงภูมิทัศน์ พัฒนาจุดเรียนรู้ และได้รวบรวมพันธุ์กล้วยแล้วทั้งหมด 10 สายพันธุ์ ได้แก่ กล้วยน้ำว้ากาบขาว กล้วยน้ำว้าไส้เหลือง กล้วยน้ำว้าศรีษะเกษ กล้วยน้ำว้าใหญ่จันทบุรี กล้วยน้ำว้าท่ายม กล้วยน้ำว้าท่ายาง กล้วยน้ำว้าค่อม กล้วยไข่ชุมแพ กล้วยไข่ทองร่วง และกล้วยไข่จีน

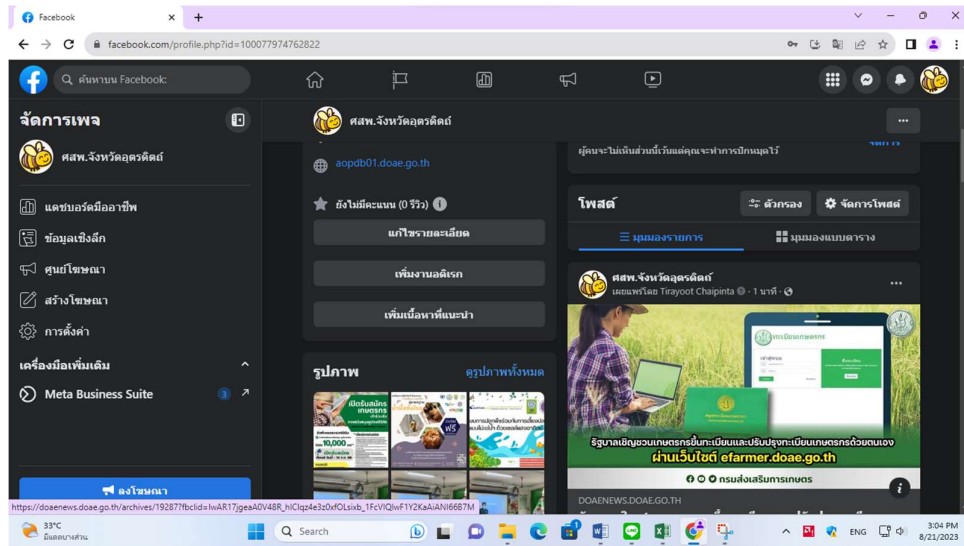
12. การประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมการเกษตร

- การประชาสัมพันธ์งานส่งเสริมการเกษตร

เว็บไซต์ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดอุดรธานี

Facebook : ศสพ.จังหวัดอุดรธานี

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสาวหทัย พรหมโต ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี

คณะทำงาน

นายจักรวาล	ศุขวัฒน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาวฉวีพร	แสนคำ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาวรัตติกาล	จักรใจวงศ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
นางสาวมณีนีล	อินขัติ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
นายอดิพนธ์	นุชโพธิ์	ช่างเครื่องยนต์ ช4
นางสาวณัฐธยาน์	เดชะวระเกียรติ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
นางสาวอารดา	เรืองอดุลย์วิทย์	เจ้าพนักงานการเกษตร
นางอำไพ	พิ้งพิ้ง	เจ้าพนักงานธุรการ
นายถิรายุธ	ชัยปินตา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เรียบเรียง/จัดทำ

ช่องทางติดต่อ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดอุดรธานี 132 หมู่ 3 ตำบลป่าเช่า

อำเภอเมือง อุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 53000 โทร : 055-817714

